

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE EDUCACIÓN, UNIVERSIDADE
E FORMACIÓN PROFESIONAL

C. P. I. do Feal
R/ Río Seco s/n - O Feal, 15572 Narón (A Coruña)
/ C. I. F.: Q-6555032-I
Teléfono: [881 938 177](tel:881938177) / Fax: [881 938 185](tel:881938185)
E-mail: cpi.feal@edu.xunta.es / Web:
www.edu.xunta.es/centros/cpifeal

ADAPTACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA. CURSO 2019/2020

CENTRO: CPI DO FEAL.
CURSO: 1º ESO
MATERIA: BIOLOXÍA E XEOLOXÍA
DEPARTAMENTO: BIOLOXÍA E XEOLOXÍA
DATA: 05 de maio de 2020

Instrucións do 27 de abril de 2020, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa para o desenvolvemento do terceiro trimestre do curso académico 2019/20, nos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia.

ÍNDICE

- 1. Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles.**
- 2. Avaliación e cualificación.**
- 3. Metodoloxía e actividades do 3º trimestre** (recuperación, reforzo, repaso, e no seu caso, ampliación)
- 4. Información e publicidade.**

1. Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles	
Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe
Bloque 1. Habilidades, destrezas e estratexias. Metodoloxía científica. [desenvólvese ao longo de tódalas UDs]	
B1.1. Utilizar adecuadamente o vocabulario científico nun contexto preciso e adecuado ao seu nivel.	BXB1.1.1. Identifica os termos máis frecuentes do vocabulario científico, e expresarse de xeito correcto tanto oralmente como por escrito.
B1.2. Procurar, seleccionar e interpretar a información de carácter científico, e utilízala para formar unha opinión propia, expresarse con precisión e argumentar sobre problemas relacionados co medio natural e a saúde.	BXB1.2.1. Procura, selecciona e interpreta a información de carácter científico a partir da utilización de diversas fontes.
	BXB1.2.3. Utiliza a información de carácter científico para formar unha opinión propia e argumentar sobre problemas relacionados.
Bloque 2. A Terra no universo. [UDs 1 a 4]	
B2.1. Recoñecer as ideas principais sobre a orixe do Universo, e a formación e a evolución das galaxias.	BXB2.1.1. Identifica as ideas principais sobre a orixe do universo.
B2.2. Expor a organización do Universo e do Sistema Solar, así como algunhas das concepcións que sobre este sistema planetario se tiveron ao longo da historia.	BXB2.2.1. Recoñece os compoñentes do Universo e do Sistema Solar, e describe as súas características xerais.
B2.3. Relacionar comparativamente a posición dun planeta no sistema solar coas súas características.	BXB2.3.1. Precisa as características que se dan no planeta Terra que permiten o desenvolvemento da vida nel, e que non se dan nos outros planetas.
B2.4. Localizar a posición da Terra no Sistema Solar.	BXB2.4.1. Identifica a posición da Terra no Sistema Solar.
B2.5. Establecer os movementos da Terra, da Lúa e do Sol, e relacionalos coa existencia do día e a noite, as estacións, as mareas e as eclipses.	BXB2.5.1. Categoriza os fenómenos principais relacionados co movemento e a posición dos astros, e deduce a súa importancia para a vida.
	BXB2.5.2. Interpreta correctamente en gráficos e esquemas fenómenos como as fases lunares e as eclipses, e establece a súa relación coa posición relativa da Terra, a Lúa e o Sol.
B2.6. Identificar os materiais terrestres segundo a súa abundancia e a distribución nas grandes capas da Terra.	BXB2.6.2. Describe as características xerais da codia, o manto e o núcleo terrestre, e os materiais que os compoñen, e relaciona esas características coa súa situación.
B2.7. Recoñecer as propiedades e as características dos minerais e das rochas, distinguindo as súas aplicacións máis frecuentes	BXB2.7.1. Identifica minerais e rochas utilizando criterios que permitan diferenciais.
B2.8. Analizar as características e a composición da atmosfera, e as propiedades do aire.	BXB2.8.1. Recoñece a estrutura e a composición da atmosfera.
	BXB2.8.2. Recoñece a composición do aire e identifica os contaminantes

	principais en relación coa súa orixe.
	BXB2.8.3. Identifica e xustifica con argumentacións sinxelas as causas que sustentan o papel protector da atmosfera para os seres vivos.
B2.9. Investigar e recoller información sobre os problemas de contaminación ambiental actuais e as súas repercusións, e desenvolver actitudes que contribúan á súa solución.	BXB2.9.1. Relaciona a contaminación ambiental coa deterioración ambiental, e propón accións e hábitos que contribúan á súa solución.
B2.10. Recoñecer a importancia do papel protector da atmosfera para os seres vivos e considerar as repercusións da actividade humana nela.	BXB2.10.1. Relaciona situacións en que a actividade humana interfere coa acción protectora da atmosfera.
B2.11. Describir as propiedades da auga e a súa importancia para a existencia da vida.	BXB2.11.1. Recoñece as propiedades anómalas da auga en relación coas súas consecuencias para o mantemento da vida na Terra.
B2.12. Interpretar a distribución da auga na Terra, así como o ciclo da auga e o uso que fai dela o ser humano.	BXB2.12.1. Describe o ciclo da auga en relación cos seus cambios de estado de agregación.
B2.13. Valorar e identificar a necesidade dunha xestión sustentable da auga e de actuacións persoais e colectivas que potencien a redución do consumo e a súa reutilización.	BXB2.13.1. Comprende e identifica o significado da xestión sustentable da auga doce, e enumera medidas concretas que colaboren nesa xestión.
B2.14. Xustificar e argumentar a importancia de preservar e non contaminar as augas doces e salgadas.	BXB2.14.1. Recoñece os problemas de contaminación de augas doces e salgadas, en relación coas actividades humanas
B2.15. Seleccionar as características que fan da Terra un planeta especial para o desenvolvemento da vida.	BXB2.15.1. Describe as características que posibilitaron o desenvolvemento da vida na Terra.
Bloque 3. A biodiversidade no planeta Terra. [UDs 5 a 10]	
B3.1. Recoñecer a importancia da biodiversidade e as características morfolóxicas principais dos grupos taxonómicos.	BXB3.1.1. Estima a importancia da biodiversidade e aplica criterios de clasificación dos seres vivos, relacionando os animais e as plantas máis comúns co seu grupo taxonómico.
B3.2. Categorizar os criterios que serven para clasificar os seres vivos e identificar os principais modelos taxonómicos aos que pertencen os animais e as plantas máis comúns.	BXB3.2.1. Identifica e recoñece exemplares característicos de cada un destes grupos, e salienta a súa importancia biolóxica.
B3.3. Describir as características xerais dos grandes grupos taxonómicos e explicar a súa importancia no conxunto dos seres vivos.	BXB3.3.1. Discrimina as características xerais e singulares de cada grupo taxonómico.
	BXB3.3.2 Describir e recoñecer os seres vivos dos reinos Fungos, Protocistas e Moneras.

B3.4 Caracterizar os principais grupos de vertebrados.	BXB3.4.1. Recoñece exemplares de vertebrados e asígnalos á clase á que pertencen.
B3.5. Caracterizar os principais grupos de invertebrados.	BXB3.5.1. Asocia invertebrados comúns co grupo taxonómico ao que pertencen.
B3.6. Coñecer e definir as funcións vitais das plantas e a súa importancia para a vida, e caracterizar os principais grupos de plantas.	BXB3.6.1. Detalla o proceso da nutrición autótrofa e relaciónao coa súa importancia para o conxunto de todos os seres vivos.
	BXB3.6.2. Describe as características xerais e singulares dos principais grupos de plantas.
B3.8. Determinar a partir da observación as adaptacións que permiten aos animais e ás plantas sobrevivir en determinados ecosistemas, con especial atención aos ecosistemas galegos.	BXB3.8.2. Relaciona coa súa adaptación ao medio a presenza de determinadas estruturas nos animais e nas plantas máis comúns.
	BXB3.8.3. Identifica exemplares de plantas e animais propios dos ecosistemas galegos.
Bloque 4. Os ecosistemas. [UDs 11 e 12]	
B4.1. Diferenciar os compoñentes dun ecosistema.	BXB4.1.1. Identifica os compoñentes dun ecosistema.
B4.3. Recoñecer e difundir accións que favorezan a conservación ambiental.	BXB4.3.1. Selecciona accións que preveñen a destrución ambiental.
Bloque 5. Proxecto de investigación. [desenvolveuse parcialmente ao longo do 1º e 2º trimestre]	
B5.1. Planear, aplicar e integrar as destrezas e as habilidades propias do traballo científico.	BXB5.1.1. Integra e aplica as destrezas propias do método científico.
B5.2. Elaborar hipóteses e contrastalas a través da experimentación ou da observación, e a argumentación.	BXB5.2.1. Utiliza argumentos que xustifiquen as hipóteses que propón.
B5.3. Utilizar fontes de información variada, e discriminar e decidir sobre elas e sobre os métodos empregados para a súa obtención.	BXB5.3.1. Utiliza diferentes fontes de información, apoiándose nas TIC, para a elaboración e a presentación das súas investigacións.

1º trimestre > de B2.1. a B2.10.

2º trimestre > de B2.11. a B3.4.

3º trimestre* > de B3.5 a B.4.3.

2. Avaliación e cualificación

Avaliación	<p>Procedementos no <u>TERCEIRO TRIMESTRE</u>:</p> <p>Permiten realizar un diagnóstico do grao de consecución dos estándares de aprendizaxe, e resto de elementos curriculares relacionados. Son <u>variados e flexibles</u> para atender á diversidade do alumnado e aos medios disponibles nas súas casas.</p> <p style="padding-left: 40px;">1) Traballos para entregar (vía <i>Moodle</i> ou e-mail)</p> <p>Traballos diversos para manter a curiosidade científica na temática correspondente e na actual, incidindo na formación dunha actitude crítica respecto das diversas fontes de información: resolución de cuestións relativas a un <u>vídeo</u> (<i>YouTube</i>), a un artigo de <u>prensa</u>, ou a <u>fragmentos literarios</u> (p. ex. "El reino ignorado" de D. Jara), <u>produccións escritas</u> que impliquen a indagación (p. ex. fichas de identificación de determinadas especies do Reino Animal), realización de <u>mapas conceptuais</u> ou <u>resumos</u>, <u>búsquedas de información</u> ou interpretación de <u>imaxes, táboas e gráficos</u>.</p> <p style="padding-left: 40px;">2) Probas ou test na aula virtual (<i>Moodle</i>)</p> <p>Son procedementos e instrumentos de avaliación á vez. Permiten valorar a expresión escrita e a ortografía de cada alumno/a, e comprobar a adquisición dos estándares de aprendizaxe incluídos dentro dos bloques de contidos máis conceptuais. Cada estándar estará reflectido cunha pregunta ou imaxe dentro da proba. Realizaranse ao remate de cada unidade aproximadamente.</p> <p style="padding-left: 40px;">3) Feedback co alumnado</p> <p>Permiten avaliar o <u>interese pola materia e o esforzo</u> (aportacións positivas nos diversos temas do <i>Foro</i>, realización das actividades propostas, formulación de cuestións significativas, interese...).</p>												
	<p>Instrumentos no <u>TERCEIRO TRIMESTRE</u>:</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <thead> <tr> <th style="width: 33%;">Procedemento</th> <th style="width: 33%;">Instrumento</th> <th style="width: 33%;">% cualificación</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>TRABALLOS</td> <td>RÚBRICAS</td> <td>45%</td> </tr> <tr> <td>PROBAS</td> <td>ESCALAS NUMÉRICAS</td> <td>45%</td> </tr> <tr> <td><i>Feedback</i></td> <td>LISTAS CONTROL</td> <td>10%</td> </tr> </tbody> </table>	Procedemento	Instrumento	% cualificación	TRABALLOS	RÚBRICAS	45%	PROBAS	ESCALAS NUMÉRICAS	45%	<i>Feedback</i>	LISTAS CONTROL	10%
Procedemento	Instrumento	% cualificación											
TRABALLOS	RÚBRICAS	45%											
PROBAS	ESCALAS NUMÉRICAS	45%											
<i>Feedback</i>	LISTAS CONTROL	10%											
Cualificación final	<p>O traballo do terceiro trimestre servirá, exclusivamente, para recuperar as avaliacións pendentes ou mellorar a cualificación final. En ningún caso o alumnado poderá verse prexudicado polo traballo desenvolvido de maneira non presencial polo que, as tarefas realizadas ao longo do terceiro trimestre deberán supoñer un valor engadido. *</p> <p>Así pois, no marco da avaliación continua, para a nota final farase a <u>media aritmética</u> das cualificacións obtidas nos dous trimestres do curso completados con</p>												

	<p>normalidade. A esta nota sumarase a nota obtida polas actividades realizadas no terceiro trimestre, no caso de seren satisfactorias (<i>correctamente realizadas, completas, entregadas en tempo e cunha presentación axeitada</i>), segundo a fórmula seguinte. Para superar a materia, o alumnado debe obter unha <u>cualificación de 5 ou superior</u>.</p> <p>Cualificación final = nota media (1er - 2° trimestre) + 10% nota 3° trimestre</p> <p>Aquel alumnado que teña <u>avaliacións suspensas</u> poderá recuperalas entregando, correctamente realizadas e no tempo requirido, unha <u>serie de actividades</u> sobre os contidos básicos non superados dos trimestres anteriores. A realización correcta de ditas actividades, xunto a superación de un <u>test ou proba en Moodle</u>, suporá a superación da avaliación. A <u>cualificación máxima será de 5</u> por estar baseada nos contidos mínimos e non ser avaliados mediante un exame convencional (presencial). Neste caso, a cualificación final será a media aritmética da cualificación obtida na recuperación do(s) trimestre(s) suspenso(s), máis a nota obtida polas actividades realizadas no terceiro trimestre de xeito satisfactorio.</p>									
<p align="center">Proba extraordinaria de setembro</p>	<p>O alumnado que non supere a materia na avaliación ordinaria, recibirá un plan de reforzo educativo, baseado nos contidos mínimos correspondentes aos dous primeiros trimestres do curso nos que recibiron clase convencional. Este reforzo consistirá nun <u>boletín de actividades</u> que deberán entregar correctamente realizadas. A cualificación destas actividades fará media coa cualificación do <u>exame de recuperación</u> a realizar en setembro (tamén sobre os contidos do 1° e 2° trimestre). Para superar a materia o/a alumno/a deberá obter un mínimo de 5.</p>									
<p align="center">Alumnado de materia pendente</p>	<p>Criterios de avaliación: Mínimos exixibles de Bioloxía e Xeoloxía de 1^oESO (<i>ver Programación</i>).</p> <p>Criterios de cualificación: Recibirá un plan de reforzo educativo, baseado nos contidos mínimos correspondentes ao curso completo. Este reforzo consistirá nun <u>boletín de actividades</u> que deberán entregar correctamente realizadas. A cualificación destas actividades fará media coa cualificación da <u>proba de recuperación</u> a realizar en Moodle en xuño. Para superar a materia o/a alumno/a deberá obter un mínimo de 5.</p> <p>Procedementos e instrumentos de avaliación:</p> <table border="1" data-bbox="507 1621 1410 1825"> <thead> <tr> <th>Procedemento</th> <th>Instrumento</th> <th>% cualificación</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>BOLETÍN DE EJERCICIOS</td> <td>RÚBRICAS</td> <td>50%</td> </tr> <tr> <td>PROBA Moodle</td> <td>ESCALA NUMÉRICA</td> <td>50%</td> </tr> </tbody> </table>	Procedemento	Instrumento	% cualificación	BOLETÍN DE EJERCICIOS	RÚBRICAS	50%	PROBA Moodle	ESCALA NUMÉRICA	50%
Procedemento	Instrumento	% cualificación								
BOLETÍN DE EJERCICIOS	RÚBRICAS	50%								
PROBA Moodle	ESCALA NUMÉRICA	50%								

3. Metodoloxía e actividades do 3º trimestre

Actividades	Realizaranse tarefas de: <ul style="list-style-type: none">- reforzo e recuperación, no caso do alumnado con trimestres suspensos,- repaso, no caso do alumnado aprobado pero con dificultades detectadas con certos contidos,- ampliación, con avaliación de carácter diagnóstico, no caso do alumnado aprobado satisfactoriamente.
Metodoloxía (alumnado con conectividade e sen conectividade)	ALUMNADO CON CONECTIVIDADE <p>O alumnado dispón dunha <i>web</i> ou curso para cada materia na aula virtual ou <i>Moodle</i>. Esta páxina <i>web</i> permite, tanto a alumno como a docente, a comunicación, subir contidos como tarefas ou probas, e avalialos, entre outros. A metodoloxía implementada no 3º trimestre será a seguinte:</p> <p>1) ALUMNADO DE REPASO E AMPLIACIÓN O alumnado aprobado coa media aritmética da nota das dúas primeiras avaliacións realizará tarefas opcionais en <i>Moodle</i> que lle permitirán subir esta nota media ata 1 punto. Estas tarefas e o seu traballo en <i>Moodle</i> articularanse segundo o seguinte esquema:</p> <ul style="list-style-type: none">- Actividades iniciais: lectura do tema correspondente no libro de texto (en papel ou dixital) e realización de mapas conceptuais ou resumos- Actividades de desenvolvemento ou afianzamento e de aplicación dos contidos abordados para que o alumnado os poida xeneralizar ou atribuír a novas situacións comprobando a súa eficacia. Con tal fin, as actividades propostas son: actividades interactivas <i>online</i> como completar esquemas mudos ou táboas, resolver cuestionarios sobre vídeos, analizar datos, imaxes e gráficas, realización de pequenos proxectos de indagación como <i>a descrición das funcións vitais en especies concretas de vertebrados e invertebrados</i>, ou ler artigos (de prensa e científicos) ou libros. Nas actividades nas que se inclúe a procura de información científica na internet ou noutros medios, o alumnado tamén será guiado coa fin de orientalo no acopio da información concreta e acertada. Ademais, empregaranse actividades de definición de conceptos ("Glosario" de <i>Moodle</i>) coa fin de solucionar un dos maiores problemas para o alumnado na actualidade: as grandes carencias e dificultades nas habilidades lingüísticas e na interrelación da terminoloxía aprendida para explicar conceptos.- Actividades de síntese e diagnóstico: como peche de cada unidade, e coa fin de consolidar, repasar e relacionar os contidos abordados, cos restantes da materia, e cos demais temas desta e doutras disciplinas,

	<p>así como para comparar os coñecementos de partida cos adquiridos, realizaranse, polo xeral, probas en <i>Moodle</i> tipo test.</p> <p>Así mesmo, terase en conta ao alumnado que requira <u>necesidades específicas de apoio educativo</u>, que demanda unha maior atención por parte do docente, un axuste no grao de complexidade das actividades e un control sistemático da execución das distintas tarefas.</p> <p>2) ALUMNADO DE REFORZO E RECUPERACIÓN A maiores das tarefas do punto anterior que posibiliten unha subida na nota final (son opcionais), este alumnado recibirá un plan de reforzo educativo, baseado nos contidos mínimos (correspondentes as dúas primeiras avaliacións). Este reforzo consistirá nun <u>boletín de actividades</u> que deberán entregar correctamente realizadas xunto cunha <u>proba de recuperación</u> a realizar en <i>Moodle</i> en xuño.</p> <p>ALUMNADO SEN CONECTIVIDADE</p> <p>Ao alumnado sen conectividade poderá asignárselle un PC do centro ata o remate do curso. Atenderase a particularidade de cada caso, podendo dispoñer doutras canles como o correo electrónico para enviar as tarefas correspondentes, e adaptando ditas tarefas para a súa realización no caderno ou no PC sen conectividade.</p>
Materiais e recursos	<ul style="list-style-type: none"> · Libro de texto ("Bioloxía e Xeoloxía 1º ESO" da editorial Santillana) · Webgrafía diversa (vídeos de <i>YouTube</i>, Proxecto Biosfera, animacións...) · Probas de creación propia en <i>Moodle</i> · Xornais, revistas científicas e textos de divulgación científica para o tratamento e a ampliación de información (dispoñible na rede) · Esquemas mudos, táboas e gráficas para aplicar os contidos traballados · Imaxes ou fotografías para identificación visual de especies · Rúbricas, listas control e escalas de estimación, para o seguimento do proceso

4. Información e publicidade	
Información ao alumnado e ás familias	<p>Para informar ao alumnado empregaranse as seguintes canles:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>Aula virtual do centro ou Moodle</u> (vía Mensaxes con carácter individual ou vía Tema do Foro a nivel grupal) - <u>Correo electrónico ou e-mail</u> (en aqueles casos de alumnado con pouca destreza en <i>Moodle</i>, a petición individual) - <u>Portal Abalar móbil</u> (preferiblemente vía tutor/a do alumnado, con comunicación directa aos pais)
Publicidade	Publicación obrigatoria na páxina web do centro.

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE EDUCACIÓN, UNIVERSIDADE
E FORMACIÓN PROFESIONAL

C. P. I. do Feal
R/ Río Seco s/n - O Feal, 15572 Narón (A Coruña)
/ C. I. F.: Q-6555032-I
Teléfono: [881 938 177](tel:881938177) / Fax: [881 938 185](tel:881938185)
E-mail: cpi.feal@edu.xunta.es / Web:
www.edu.xunta.es/centros/cpifeal

ADAPTACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA. CURSO 2019/2020

CENTRO: CPI DO FEAL.
CURSO: 3º ESO
MATERIA: BIOLOXÍA E XEOLOXÍA
DEPARTAMENTO: BIOLOXÍA E XEOLOXÍA
DATA: 05 de maio de 2020

Instrucións do 27 de abril de 2020, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa para o desenvolvemento do terceiro trimestre do curso académico 2019/20, nos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia.

ÍNDICE

- 1. Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles.**
- 2. Avaliación e cualificación.**
- 3. Metodoloxía e actividades do 3º trimestre** (recuperación, reforzo, repaso, e no seu caso, ampliación)
- 4. Información e publicidade.**

1. Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles	
Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe
Bloque 1. Habilidades, destrezas e estratexias. Metodoloxía científica. (desenvólvese ao longo de tódalas UD)	
B1.1. Utilizar adecuadamente o vocabulario científico nun contexto preciso e adecuado ao seu nivel.	BXB1.1.1. Identifica os termos máis frecuentes do vocabulario científico e exprésase con corrección, tanto oralmente como por escrito.
B1.2. Procurar, seleccionar e interpretar a información de carácter científico e utilízala para formar unha opinión propia, expresarse con precisión e argumentar sobre problemas relacionados co medio natural e a saúde.	BXB1.2.1. Procura, selecciona e interpreta a información de carácter científico a partir da utilización de diversas fontes.
	BXB1.2.3. Utiliza a información de carácter científico para formar unha opinión propia e argumentar sobre problemas relacionados.
Bloque 2. A célula, unidade estrutural e funcional dos seres vivos [UD 1]	
B2.1. Recoñecer que os seres vivos están constituídos por células e determinar as características que os diferencian da materia inerte.	BXB2.1.1. Diferencia a materia viva da inerte partindo das características particulares de ambas.
	BXB2.1.2. Establece comparativamente as analoxías e as diferenzas entre célula procariota e eucariota, e entre célula animal e vexetal.
B2.2. Describir as funcións comúns a tódolos seres vivos diferenciando entre nutrición autotrofa e heterotrofa.	BXB2.2.1. Recoñece e diferencia a importancia de cada función para o mantemento da vida.
	BXB2.2.2. Contrasta o proceso de nutrición autótrofa e nutrición heterótrofa, e deduce a relación entre elas.
Bloque 3. As persoas e a saúde. Promoción da saúde [UDs 2 a 8]	
B3.1. Catalogar os niveis de organización da materia viva (células, tecidos, órganos e aparellos ou sistemas) e diferenciar as principais estruturas celulares e as súas funcións	BXB3.1.1. Interpreta os niveis de organización no ser humano e procura a relación entre eles.
B3.2. Diferenciar os tecidos máis importantes do ser humano e a súa función.	BXB3.2.1. Recoñece os principais tecidos que conforman o corpo humano e asóciaos á súa función
B3.3. Descubrir, a partir do coñecemento do concepto de saúde e doenza, os factores que os determinan.	BXB3.3.1. Argumenta as implicacións dos hábitos para a saúde, e xustifica con exemplos as eleccións que realiza ou pode realizar para promoverla individual e colectivamente.
B3.4. Clasificar as doenzas e determinar as infecciosas e non infecciosas máis comúns que afectan a poboación (causas, prevención e	BXB3.4.1. Recoñece as doenzas e as infeccións máis comúns, e relaciónaaas coas súas causas.

tratamentos).	BXB3.4.2. Distingue e explica os mecanismos de transmisión das doenzas infecciosas.
B3.5. Valorar e identificar hábitos e estilos de vida saudables como método de prevención das doenzas.	BXB3.5.1. Coñece e describe hábitos de vida saudable e identifícaos como medio de promoción da súa saúde e da das demais persoas.
B3.7. Determinar o funcionamento básico do sistema inmune e as continuas contribucións das ciencias biomédicas, e describir a importancia do uso responsable dos medicamentos.	BXB3.7.1. Explica en que consiste o proceso de inmunidade, e valora o papel das vacinas como método de prevención das doenzas.
B3.8. Recoñecer e transmitir a importancia que ten a prevención como práctica habitual e integrada nas súas vidas e as consecuencias positivas da doazón de células, sangue e órganos.	BXB3.8.1. Detalla a importancia da doazón de células, sangue e órganos para a sociedade e para o ser humano.
B3.9. Investigar as alteracións producidas por distintos tipos de substancias aditivas, e elaborar propostas de prevención e control.	BXB3.9.1. Detecta as situacións de risco para a saúde relacionadas co consumo de substancias tóxicas e estimulantes, como tabaco, alcohol, drogas, etc., contrasta os seus efectos nocivos e propón medidas de prevención e control.
B3.11. Recoñecer a diferenza entre alimentación e nutrición, e diferenciar os principais nutrientes e as súas funcións básicas.	BXB3.11.1. Discrimina o proceso de nutrición do da alimentación. BXB3.11.2. Relaciona cada nutriente coa súa función no organismo, e recoñece hábitos nutricionais saudables.
B3.12. Relacionar as dietas coa saúde a través de exemplos prácticos.	BXB3.12.1. Deseña hábitos nutricionais saudables mediante a elaboración de dietas equilibradas, utilizando táboas con grupos de alimentos cos nutrientes principais presentes neles e o seu valor calórico.
B3.13. Argumentar a importancia dunha boa alimentación e do exercicio físico na saúde, e identificar as doenzas e os trastornos principais da conduta alimentaria.	BXB3.13.1. Valora e determina unha dieta equilibrada para unha vida saudable e identifica os principais trastornos da conduta alimentaria.
B3.14. Explicar os procesos fundamentais da nutrición, utilizando esquemas gráficos dos aparellos que interveñen nela.	BXB3.14.1. Determina e identifica, a partir de gráficos e esquemas, os órganos, os aparellos e os sistemas implicados na función de nutrición, e relaciónao coa súa contribución no proceso.
B3.15. Asociar a fase do proceso de nutrición que realiza cada aparello implicado.	BXB3.15.1. Recoñece a función de cada aparello e de cada sistema nas funcións de nutrición.
B3.16. Identificar os compoñentes dos aparellos dixestivo, circulatorio, respiratorio e excretor, e coñecer o seu funcionamento.	BXB3.16.1. Coñece e explica os compoñentes dos aparellos dixestivo, circulatorio, respiratorio e excretor, e o seu funcionamento.

B3.17. Indagar acerca das doenzas máis habituais nos aparellos relacionados coa nutrición, así como sobre as súas causas e a maneira de previlas.	BXB3.17.1. Diferencia as doenzas máis frecuentes dos órganos, os aparellos e os sistemas implicados na nutrición, e asóciaas coas súas causas.
B3.18. Describir os procesos implicados na función de relación , e os sistemas e aparellos implicados, e recoñecer e diferenciar os órganos dos sentidos e os coidados do oído e a vista.	BXB3.18.1. Especifica a función de cada aparello e de cada sistema implicados nas funcións de relación.
	BXB3.18.2. Describe os procesos implicados na función de relación, e identifica o órgano ou a estrutura responsables de cada proceso.
	BXB3.18.3. Clasifica os tipos de receptores sensoriais e relaciónaos cos órganos dos sentidos en que se atopan.
B3.19. Explicar a misión integradora do sistema nervioso ante diferentes estímulos, e describir o seu funcionamento.	BXB3.19.1. Identifica algunhas doenzas comúns do sistema nervioso e relaciónaos coas súas causas, cos factores de risco e coa súa prevención.
B3.20. Asociar as principais glándulas endócrinas coas hormonas que sintetizan e coa súa función.	BXB3.20.1. Enumera as glándulas endócrinas e asocia con elas as hormonas segregadas e a súa función.
B3.21. Relacionar funcionalmente o sistema neuro-endócrino.	BXB3.21.1. Recoñece algún proceso que teña lugar na vida cotiá no que se evidencie claramente a integración neuroendócrina.
B3.22. Identificar os principais ósos e músculos do aparello locomotor.	BXB3.22.1. Localiza os principais ósos e músculos do corpo humano en esquemas do aparello locomotor.
B3.23. Analizar as relacións funcionais entre ósos, músculos e sistema nervioso.	BXB3.23.1. Diferencia os tipos de músculos en función do seu tipo de contracción, e relaciónaos co sistema nervioso que os controla.
B3.25. Referir os aspectos básicos do aparello reprodutor, diferenciar entre sexualidade e reprodución, e interpretar debuxos e esquemas do aparello reprodutor.	BXB3.25.1. Identifica en esquemas os órganos do aparello reprodutor masculino e feminino, e especifica a súa función.
B3.26. Recoñecer os aspectos básicos da reprodución humana e describir os acontecementos fundamentais da fecundación, do embarazo e do parto.	BXB3.26.1. Describe as principais etapas do ciclo menstrual e indica que glándulas e que hormonas participan na súa regulación.
	BXB3.26.2. Identifica os acontecementos fundamentais da fecundación, do embarazo e do parto.
B3.27. Comparar os métodos anticonceptivos, clasificalos segundo a súa eficacia e recoñecer a importancia dalgúns deles na prevención de doenzas de transmisión sexual.	BXB3.27.1. Discrimina os métodos de anticoncepción humana.
	BXB3.27.2. Categoriza as principais doenzas de transmisión sexual e argumenta sobre a súa prevención.

B3.28. Compilar información sobre as técnicas de reprodución asistida e de fecundación in vitro, para argumentar o beneficio que supuxo este avance científico para a sociedade.	BXB3.28.1. Identifica as técnicas de reprodución asistida máis frecuentes.
Bloque 4. O relevo terrestre e a súa evolución [UDs 9 a 12]	
B4.1. Identificar algunhas das causas que fan que o relevo difira duns sitios a outros.	BXB4.1.1. Identifica a influencia do clima e das características das rochas que condicionan os tipos de relevo e inflúen neles.
B4.2. Relacionar os procesos xeolóxicos externos coa enerxía que os activa e diferencialos dos procesos internos.	BXB4.2.1. Relaciona a enerxía solar cos procesos externos, e xustifica o papel da gravidade na súa dinámica.
	BXB4.2.2. Diferencia os procesos de meteorización, erosión, transporte e sedimentación, e os seus efectos no relevo.
B4.3. Analizar e predicir a acción das augas superficiais, e identificar as formas de erosión e depósitos máis características.	BXB4.3.1. Analiza a actividade de erosión, transporte e sedimentación producida polas augas superficiais, e recoñece algún dos seus efectos no relevo.
B4.5. Analizar a dinámica mariña e a súa influencia na modelaxe litoral.	BXB4.5.1. Relaciona os movementos da auga do mar coa erosión, o transporte e a sedimentación no litoral, e identifica algunhas formas resultantes características.
B4.8. Indagar e identificar os factores que condicionan a modelaxe da paisaxe nas zonas próximas ao alumnado.	BXB4.8.1. Investiga acerca da paisaxe do seu contorno máis próximo e identifica algúns dos factores que condicionaron a súa modelaxe.
B4.9. Recoñecer e identificar a actividade xeolóxica dos seres vivos e valorar a importancia da especie humana como axente xeolóxico externo.	BXB4.9.2. Valora e describe a importancia das actividades humanas na transformación da superficie terrestre.
B4.10. Diferenciar os cambios na superficie terrestre xerados pola enerxía do interior terrestre dos de orixe externa.	BXB4.10.1. Diferencia un proceso xeolóxico externo dun interno e identifica os seus efectos no relevo.
B4.11. Analizar as actividades sísmica e volcánica, as súas características e os efectos que xeran.	BXB4.11.1. Coñece como se orixinan os sismos e os efectos que xeran.
	BXB4.11.2. Relaciona os tipos de erupción volcánica co magma que as orixina, e asóciaos co seu grao de perigo.
B4.12. Relacionar a actividade sísmica e volcánica coa dinámica do interior terrestre e xustificar a súa distribución planetaria.	BXB4.12.1. Xustifica a existencia de zonas en que os terremotos son máis frecuentes e de maior magnitude.
Bloque 6. Proxecto de investigación [en tódalas UDs]	
B6.1. Planear, aplicar e integrar as destrezas e as habilidades propias do	BXB6.1.1. Integra e aplica as destrezas propias do método científico.

traballo científico.	
B6.2. Elaborar hipóteses e contrastalas a través da observación e a argumentación.	BXB6.2.1. Utiliza argumentos que xustifiquen as hipóteses que propón.
B6.3. Utilizar fontes de información variada, e discriminar e decidir sobre elas e os métodos empregados para a súa obtención.	BXB6.3.1. Utiliza fontes de información apoiándose nas TIC, para a elaboración e a presentación das súas investigacións.

1º trimestre > de B2.1. a B3.13.

2º trimestre > de B3.14. a B3.18.

3º trimestre* > de B3.19. a B4.12.

2. Avaliación e cualificación

Avaliación	<p>Procedementos no <u>TERCEIRO TRIMESTRE</u>:</p> <p>Permiten realizar un diagnóstico do grao de consecución dos estándares de aprendizaxe, e resto de elementos curriculares relacionados. Son <u>variados e flexibles</u> para atender á diversidade do alumnado e aos medios disponibles nas súas casas.</p> <p>1) Traballos para entregar (vía <i>Moodle</i> ou e-mail)</p> <p>Traballos diversos para manter a curiosidade científica na temática correspondente e na actual, incidindo na formación dunha actitude crítica respecto das diversas fontes de información: resolución de cuestións relativas a un <u>vídeo</u> (<i>YouTube</i>), a un artigo de <u>prensa</u>, ou a <u>fragmentos literarios</u> (p. ex. "El enemigo invisible" de D. Crawford), <u>produccións escritas</u> que impliquen a indagación (p. ex. investigacións actuais en diversos campos da Fisioloxía Humana), realización de <u>mapas conceptuais</u> ou <u>resumos</u>, <u>búsquedas de información</u> ou interpretación de <u>imaxes, táboas e gráficos</u>.</p> <p>2) Probas ou test na aula virtual (<i>Moodle</i>)</p> <p>Son procedementos e instrumentos de avaliación á vez. Permiten valorar a expresión escrita e a ortografía de cada alumno/a, e comprobar a adquisición dos estándares de aprendizaxe incluídos dentro dos bloques de contidos máis conceptuais. Cada estándar estará reflectido cunha pregunta ou imaxe dentro da proba. Realizaranse ao remate de cada unidade aproximadamente.</p> <p>3) Feedback co alumnado</p> <p>Permiten avaliar o interese pola materia e o esforzo (aportacións positivas nos diversos temas do Foro, realización das actividades propostas, formulación de cuestións significativas, interese...).</p> <p>Instrumentos no <u>TERCEIRO TRIMESTRE</u>:</p> <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <thead> <tr> <th>Procedemento</th> <th>Instrumento</th> <th>% cualificación</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>TRABALLOS</td> <td>RÚBRICAS</td> <td>45%</td> </tr> <tr> <td>PROBAS</td> <td>ESCALAS NUMÉRICAS</td> <td>45%</td> </tr> <tr> <td><i>Feedback</i></td> <td>LISTAS CONTROL</td> <td>10%</td> </tr> </tbody> </table>	Procedemento	Instrumento	% cualificación	TRABALLOS	RÚBRICAS	45%	PROBAS	ESCALAS NUMÉRICAS	45%	<i>Feedback</i>	LISTAS CONTROL	10%
Procedemento	Instrumento	% cualificación											
TRABALLOS	RÚBRICAS	45%											
PROBAS	ESCALAS NUMÉRICAS	45%											
<i>Feedback</i>	LISTAS CONTROL	10%											
Cualificación final	<p>O traballo do terceiro trimestre servirá, exclusivamente, para recuperar as avaliacións pendentes ou mellorar a cualificación final. En ningún caso o alumnado poderá verse prexudicado polo traballo desenvolvido de maneira non presencial polo que, as tarefas realizadas ao longo do terceiro trimestre deberán supoñer un valor engadido.*</p> <p>Así pois, no marco da avaliación continua, para a nota final farase a <u>media</u></p>												

	<p><u>aritmética das cualificacións obtidas nos dous trimestres</u> do curso completados con normalidade. A esta nota sumarase a nota obtida polas actividades realizadas no terceiro trimestre, no caso de seren satisfactorias (<i>correctamente realizadas, completas, entregadas en tempo e cunha presentación axeitada</i>), segundo a fórmula seguinte. Para superar a materia, o alumnado debe obter unha <u>cualificación de 5 ou superior</u>.</p> <p>Cualificación final = nota media (1er - 2° trimestre) + 10% nota 3° trimestre</p> <p>Aquel alumnado que teña <u>avaliacións suspensas</u> poderá recuperalas entregando, correctamente realizadas e no tempo requirido, unha <u>serie de actividades</u> sobre os contidos básicos non superados dos trimestres anteriores. A realización correcta de ditas actividades, xunto a superación de un <u>test ou proba en Moodle</u>, suporá a superación da avaliación. A <u>cualificación máxima será de 5</u> por estar baseada nos contidos mínimos e non ser avaliados mediante un exame convencional (presencial). Neste caso, a cualificación final será a media aritmética da cualificación obtida na recuperación do(s) trimestre(s) suspenso(s), máis a nota obtida polas actividades realizadas no terceiro trimestre de xeito satisfactorio.</p>									
<p align="center">Proba extraordinaria de setembro</p>	<p>O alumnado que non supere a materia na avaliación ordinaria, recibirá un plan de reforzo educativo, baseado nos contidos mínimos correspondentes aos dous primeiros trimestres do curso nos que recibiron clase convencional. Este reforzo consistirá nun <u>boletín de actividades</u> que deberán entregar correctamente realizadas. A cualificación destas actividades fará media coa cualificación do <u>exame de recuperación</u> a realizar en setembro (tamén sobre os contidos do 1° e 2° trimestre). Para superar a materia o/a alumno/a deberá obter un mínimo de 5.</p>									
<p align="center">Alumnado de materia pendente</p>	<p>Criterios de avaliación: Mínimos exixibles de Bioloxía e Xeoloxía de 3^oESO (<i>ver Programación</i>).</p> <p>Criterios de cualificación: Recibirá un plan de reforzo educativo, baseado nos contidos mínimos correspondentes ao curso completo. Este reforzo consistirá nun <u>boletín de actividades</u> que deberán entregar correctamente realizadas. A cualificación destas actividades fará media coa cualificación da <u>proba de recuperación</u> a realizar en Moodle en xuño. Para superar a materia o/a alumno/a deberá obter un mínimo de 5.</p> <p>Procedementos e instrumentos de avaliación:</p> <table border="1" data-bbox="507 1664 1410 1865"> <thead> <tr> <th>Procedemento</th> <th>Instrumento</th> <th>% cualificación</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>BOLETÍN DE EJERCICIOS</td> <td>RÚBRICAS</td> <td>50%</td> </tr> <tr> <td>PROBA Moodle</td> <td>ESCALA NUMÉRICA</td> <td>50%</td> </tr> </tbody> </table>	Procedemento	Instrumento	% cualificación	BOLETÍN DE EJERCICIOS	RÚBRICAS	50%	PROBA Moodle	ESCALA NUMÉRICA	50%
Procedemento	Instrumento	% cualificación								
BOLETÍN DE EJERCICIOS	RÚBRICAS	50%								
PROBA Moodle	ESCALA NUMÉRICA	50%								

3. Metodoloxía e actividades do 3º trimestre

Actividades	Realizaranse tarefas de: <ul style="list-style-type: none">- reforzo e recuperación, no caso do alumnado con trimestres suspensos,- repaso, no caso do alumnado aprobado pero con dificultades detectadas,- ampliación, con avaliación de carácter diagnóstico, no caso do alumnado aprobado satisfactoriamente.
Metodoloxía (alumnado con conectividade e sen conectividade)	ALUMNADO CON CONECTIVIDADE <p>O alumnado dispón dunha <i>web</i> ou curso para cada materia na aula virtual ou <i>Moodle</i>. Esta páxina <i>web</i> permite, tanto a alumno como a docente, a comunicación, subir contidos como tarefas ou probas, e avalialos, entre outros. A metodoloxía implementada no 3º trimestre será a seguinte:</p> <p>1) ALUMNADO DE REPASO E AMPLIACIÓN</p> <p>O alumnado aprobado coa media aritmética da nota das dúas primeiras avaliacións realizará tarefas opcionais en <i>Moodle</i> que lle permitirán subir esta nota media ata 1 punto. Estas tarefas e o seu traballo en <i>Moodle</i> articularanse segundo o seguinte esquema:</p> <ul style="list-style-type: none">- <u>Actividades iniciais</u>: lectura do tema correspondente no libro de texto (en papel ou dixital) e realización de mapas conceptuais ou resumos- <u>Actividades de desenvolvemento</u> ou afianzamento e de aplicación dos contidos abordados para que o alumnado os poida xeneralizar ou atribuír a novas situacións comprobando a súa eficacia. Con tal fin, as actividades propostas son: actividades interactivas <i>online</i> como completar esquemas mudos ou táboas, resolver cuestionarios sobre vídeos, analizar datos, imaxes e gráficas, realización de pequenos proxectos de indagación como <i>a descrición da fisioloxía de determinados órganos e a investigación actual relativa</i>, ou ler artigos (de prensa e científicos) ou libros. Nas actividades nas que se inclúe a procura de información científica na internet ou noutros medios, o alumnado tamén será guiado coa fin de orientalo no acopio da información concreta e acertada. Ademais, empregaranse actividades de definición de conceptos ("Glosario" de <i>Moodle</i>) coa fin de solucionar un dos maiores problemas para o alumnado na actualidade: as grandes carencias e dificultades nas habilidades lingüísticas e na interrelación da terminoloxía aprendida para explicar conceptos.- <u>Actividades de síntese</u> e diagnóstico: como peche de cada unidade, e coa fin de consolidar, repasar e relacionar os contidos abordados, cos restantes da materia, e cos demais temas desta e doutras disciplinas, así como para comparar os coñecementos de partida cos adquiridos,

	<p>realizaranse, polo xeral, probas en <i>Moodle</i> tipo test.</p> <p>2) ALUMNADO DE REFORZO E RECUPERACIÓN A maiores das tarefas do punto anterior que possibiliten unha subida na nota final (son opcionais), este alumnado recibirá un plan de reforzo educativo, baseado nos contidos mínimos (correspondentes as dúas primeiras avaliacións). Este reforzo consistirá nun <u>boletín de actividades</u> que deberán entregar correctamente realizadas xunto cunha <u>proba de recuperación</u> a realizar en <i>Moodle</i> en xuño.</p> <p>ALUMNADO SEN CONECTIVIDADE Ao alumnado sen conectividade poderá asignárselle un PC do centro ata o remate do curso. Atenderase a particularidade de cada caso, podendo dispoñer de outras canles como o correo electrónico para enviar as tarefas correspondentes, e adaptando ditas tarefas para a súa realización no caderno ou no PC sen conectividade.</p>
Materiais e recursos	<ul style="list-style-type: none"> · Libro de texto ("Biología e Xeología 3º ESO" da editorial Santillana) · Webgrafía diversa (vídeos de <i>YouTube</i>, Proxecto Biosfera, animacións...) · Probas de creación propia en <i>Moodle</i> · Xornais, revistas científicas e textos de divulgación científica para o tratamento e a ampliación de información (dispoñible na rede) · Esquemas mudos, táboas e gráficas para aplicar os contidos traballados · Imaxes ou fotografías para identificación visual de especies · Rúbricas, listas control e escalas de estimación, para o seguimento do proceso

4. Información e publicidade	
Información ao alumnado e ás familias	<p>Para informar ao alumnado empregaranse as seguintes canles:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>Aula virtual do centro ou Moodle</u> (vía Mensaxes con carácter individual ou vía Tema do Foro a nivel grupal) - <u>Correo electrónico ou e-mail</u> (en aqueles casos de alumnado con pouca destreza en <i>Moodle</i>, a petición individual) - <u>Portal Abalarmóbil</u> (vía tutor/a do alumnado, con comunicación directa aos pais)
Publicidade	Publicación obrigatoria na páxina web do centro.

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE EDUCACIÓN, UNIVERSIDADE
E FORMACIÓN PROFESIONAL

C. P. I. do Feal
R/ Río Seco s/n - O Feal, 15572 Narón (A Coruña)
/ C. I. F.: Q-6555032-I
Teléfono: [881 938 177](tel:881938177) / Fax: [881 938 185](tel:881938185)
E-mail: cpi.feal@edu.xunta.es / Web:
www.edu.xunta.es/centros/cpifeal

ADAPTACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA. CURSO 2019/2020

CENTRO: CPI DO FEAL.
CURSO: 4º ESO
MATERIA: BIOLOXÍA E XEOLOXÍA
DEPARTAMENTO: BIOLOXÍA E XEOLOXÍA
DATA: 05 de maio de 2020

Instrucións do 27 de abril de 2020, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa para o desenvolvemento do terceiro trimestre do curso académico 2019/20, nos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia.

ÍNDICE

- 1. Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles.**
- 2. Avaliación e cualificación.**
- 3. Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, reforzo, repaso, e no seu caso, ampliación)**
- 4. Información e publicidade.**

1. Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles

Criterio de avaliación	Estándar de aprendizaxe
Bloque 1. A evolución da vida [UDs 6 a 9] (1º e 2º trimestres)	
B1.1. Determinar as analogías e as diferenzas na estrutura das células procariotas e eucariotas, e interpretar as relacións evolutivas entre elas. (comezo do 1º trimestre)	BXB1.1.1. Compara a célula procariota e a eucariota, a animal e a vexetal, e recoñece a función dos orgánulos celulares e a relación entre morfoloxía e función.
B1.2. Identificar o núcleo celular e a súa organización segundo as fases do ciclo celular, a través da observación directa ou indirecta.	BXB1.2.1. Distingue os compoñentes do núcleo e a súa función segundo as etapas do ciclo celular.
B1.3. Comparar a estrutura dos cromosomas e da cromatina.	BXB1.3.1. Recoñece as partes dun cromosoma utilizándoo para construír un cariotipo.
B1.4. Formular e identificar os principais procesos que teñen lugar na mitose e na meiose, e revisar o seu significado e a súa importancia biolóxica.	BXB1.4.1. Recoñece as fases da mitose e meiose, diferencia ambos os procesos e distingue o seu significado biolóxico.
B1.5. Comparar os tipos e a composición dos ácidos nucleicos, e relacionalos coa súa función.	BXB1.5.1. Distingue os ácidos nucleicos e enumera os seus compoñentes.
B1.6. Relacionar a replicación do ADN coa conservación da información xenética.	BXB1.6.1. Recoñece a función do ADN como portador da información xenética, e relaciónao co concepto de xene.
B1.7. Comprender e ilustrar como se expresa a información xenética, utilizando o código xenético e resolvendo problemas sinxelos.	BXB1.7.1. Ilustra os mecanismos da expresión xenética por medio do código xenético.
B1.8. Valorar e recoñecer o papel das mutacións na diversidade xenética, e comprender a relación entre mutación e evolución.	BXB1.8.1. Recoñece e explica en que consisten as mutacións e os seus tipos.
B1.9. Formular os principios da xenética mendeliana, aplicando as leis da herdanza na resolución de problemas sinxelos, e recoñecer a base cromosómica das leis de Mendel.	BXB1.9.1. Recoñece os principios básicos da xenética mendeliana e resolve problemas prácticos de cruzamentos con un ou dous caracteres.
B1.10. Diferenciar a herdanza do sexo e a ligada ao sexo, e establecer a relación entre elas.	BXB1.10.1. Resolve problemas prácticos sobre a herdanza do sexo e a ligada ao sexo.
B1.11. Coñecer e identificar algunhas doenzas hereditarias, a súa prevención e o seu alcance social.	BXB1.11.1. Identifica as doenzas hereditarias máis frecuentes e o seu alcance social, e resolve problemas prácticos sobre doenzas hereditarias, utilizando árbores xenealóxicas.
B1.12. Identificar as técnicas da enxeñaría xenética: ADN recombinante	BXB1.12.1. Diferencia técnicas de traballo en enxeñaría xenética.

e PCR. (comezo do 2º trimestre)	
B1.13. Comprender e describir o proceso da clonación.	BXB1.13.1. Describe as técnicas de clonación animal, distinguindo clonación terapéutica e reprodutiva.
B1.14. Recoñecer as aplicacións da enxeñaría xenética: organismos modificados xeneticamente (OMX).	BXB1.14.1. Analiza as implicacións éticas, sociais e ambientais da enxeñaría xenética.
B1.15. Valorar e interpretar as aplicacións da tecnoloxía do ADN recombinante na agricultura, na gandaría, no ambiente e na saúde.	BXB1.15.1. Interpreta criticamente as consecuencias dos avances actuais no campo da biotecnoloxía.
B1.16. Coñecer e describir as hipóteses sobre a orixe da vida e as probas da evolución. Comparar lamarckismo, darwinismo e neodarwinismo.	BXB1.16.1. Distingue as características diferenciadoras entre lamarckismo, darwinismo e neodarwinismo.
B1.17. Comprender e establecer os mecanismos da evolución destacando a importancia da mutación e a selección. Analizar o debate entre gradualismo, saltacionismo e neutralismo.	BXB1.17.1. Establece a relación entre variabilidade xenética, adaptación e selección natural.
B1.18. Interpretar árbores filoxenéticas, incluíndo a humana.	BXB1.18.1. Interpreta árbores filoxenéticas.
Bloque 2. A dinámica da Terra [UDs 1 a 3]	
B2.1. Rexistrar e reconstruír algúns dos cambios máis notables da historia da Terra, e asocialos coa súa situación actual.	BXB2.1.1. Reconstrúe algúns cambios notables na Terra, mediante a utilización de modelos temporais a escala e recoñecendo as unidades temporais na historia xeolóxica.
B2.2. Categorizar e integrar os procesos xeolóxicos máis importantes da historia da Terra.	BXB2.2.1. Discrimina os principais acontecementos xeolóxicos, climáticos e biolóxicos que tiveron lugar ao longo da historia da Terra, e recoñece algúns animais e plantas característicos de cada era.
B2.3. Recoñecer e datar eóns, eras e períodos xeolóxicos, utilizando o coñecemento dos fósiles guía. (comezo do 3º trimestre*)	BXB2.3.1. Relaciona algún dos fósiles guía máis característico coa súa era xeolóxica.
B2.4. Interpretar cortes xeolóxicos sinxelos e perfís topográficos como procedemento para o estudo dunha zona ou dun terreo.	BXB2.4.1. Interpreta un mapa topográfico e fai perfís topográficos. BXB2.4.2. Resolve problemas sinxelos de datación relativa, aplicando os principios de superposición de estratos, superposición de procesos e correlación.
B2.5. Combinar o modelo dinámico da estrutura interna da Terra coa teoría da tectónica de placas.	BXB2.5.1. Relaciona as características da estrutura interna da Terra e asóciaas cos fenómenos superficiais.
B2.6. Recoñecer as evidencias da deriva continental e da expansión do	BXB2.6.1. Expresa algunhas evidencias actuais da deriva continental e da

fondo oceánico [introducción á tectónica de placas].	expansión do fondo oceánico.
B2.7.Recoñecer os distintos tipos de deformacións das rochas, diáclases, fallas e pregamentos, e os os seus elementos.	BXB2.7.1. Coñece e explica os elementos das fallas e dos pregamentos e os relaciona cos tipos de esforzo que as produce.
B2.7. Analizar que o relevo, na súa orixe e na súa evolución, é resultado da interacción entre os procesos xeolóxicos internos e externos.	BXB2.7.1.Interpreta a evolución do relevo baixo a influencia da dinámica externa e interna.
Bloque 3. Ecoloxía e medio ambiente [UDs 4 e 5] (3º trimestre*)	
B3.1. Explicar os conceptos de ecosistema, biótomo, poboación, comunidade, ecotón, hábitat e nicho ecolóxico.	BXB3.1.1. Identifica o concepto de ecosistema e distingue os seus compoñentes. BXB3.1.2. Analiza as relacións entre biótomo e biocenose, e avalía a súa importancia para manter o equilibrio do ecosistema.
B3.2. Comparar adaptacións dos seres vivos a diferentes medios, mediante a utilización de exemplos.	BXB3.2.1. Interpreta as adaptacións dos seres vivos a un ambiente determinado, relacionando a adaptación co factor ou os factores ambientais desencadeantes deste.
B3.3. Identificar as relacións intraespecíficas e interespecíficas como factores de regulación dos ecosistemas.	BXB3.4.1. Recoñece e describe relacións e a súa influencia na regulación dos ecosistemas, interpretando casos prácticos en contextos reais.
B3.5. Explicar os conceptos de cadeas e redes tróficas.	BXB3.5.1. Recoñece os niveis tróficos e as súas relacións nos ecosistemas, e valora a súa importancia para a vida en xeral e o mantemento destas.
B3.6. Expresar como se produce a transferencia de materia e enerxía ao longo dunha cadea ou rede trófica, e deducir as consecuencias prácticas na xestión sustentable de recursos por parte do ser humano.	BXB3.6.1. Compara as consecuencias prácticas na xestión sustentable dalgúns recursos por parte do ser humano, e valora criticamente a súa importancia.
B3.11. Asociar a importancia da utilización de enerxías renovables no desenvolvemento sustentable.	BXB3.11.1. Destaca a importancia das enerxías renovables para o desenvolvemento sustentable do planeta.
Bloque 4. Proxecto de investigación [en tódalas UD's]	
B4.1. Planear, aplicar, e integrar as destrezas e as habilidades propias do traballo científico.	BXB4.1.1. Integra e aplica as destrezas propias dos métodos da ciencia.
B4.1. Elaborar hipóteses e contrastalas a través da da observación e a argumentación.	BXB4.1.1. Utiliza argumentos que xustifiquen as hipóteses que propón.
B4.2. Discriminar e decidir sobre as fontes de información e os métodos empregados para a súa obtención.	BXB4.2.1. Utiliza fontes de información, apoiándose nas TIC, para a elaboración e a presentación das súas investigacións.

2. Avaliación e cualificación

Avaliación	<p>Procedementos no <u>TERCEIRO TRIMESTRE</u>:</p> <p>Permiten realizar un diagnóstico do grao de consecución dos estándares de aprendizaxe, e resto de elementos curriculares relacionados. Son <u>variados e flexibles</u> para atender á diversidade do alumnado e aos medios disponibles nas súas casas.</p> <p style="padding-left: 40px;">1) Traballos para entregar (vía <i>Moodle</i> ou e-mail)</p> <p>Traballos diversos para manter a curiosidade científica na temática correspondente e na actual, incidindo na formación dunha actitude crítica respecto das diversas fontes de información: resolución de cuestións relativas a un <u>vídeo</u> (<i>YouTube</i>), a un artigo de <u>prensa</u>, ou a <u>fragmentos literarios</u> (p. ex. "El enemigo invisible" de D. Crawford), <u>produccións escritas</u> que impliquen a indagación (p. ex. investigacións actuais en diversos campos da Fisioloxía Humana), realización de <u>mapas conceptuais</u> ou <u>resumos</u>, <u>búsquedas de información</u> ou interpretación de <u>imaxes, táboas e gráficos</u>.</p> <p style="padding-left: 40px;">2) Probas ou test na aula virtual (<i>Moodle</i>)</p> <p>Son procedementos e instrumentos de avaliación á vez. Permiten valorar a expresión escrita e a ortografía de cada alumno/a, e comprobar a adquisición dos estándares de aprendizaxe incluídos dentro dos bloques de contidos máis conceptuais. Cada estándar estará reflectido cunha pregunta ou imaxe dentro da proba. Realizaranse ao remate de cada unidade aproximadamente.</p> <p style="padding-left: 40px;">3) Feedback co alumnado</p> <p>Permiten avaliar o interese pola materia e o esforzo (aportacións positivas nos diversos temas do Foro, realización das actividades propostas, formulación de cuestións significativas, interese...).</p> <p>Instrumentos no <u>TERCEIRO TRIMESTRE</u>:</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; margin-top: 10px;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">Procedemento</th> <th style="text-align: center;">Instrumento</th> <th style="text-align: center;">% cualificación</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">TRABALLOS</td> <td style="text-align: center;">RÚBRICAS</td> <td style="text-align: center;">45%</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">PROBAS</td> <td style="text-align: center;">ESCALAS NUMÉRICAS</td> <td style="text-align: center;">45%</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;"><i>Feedback</i></td> <td style="text-align: center;">LISTAS CONTROL</td> <td style="text-align: center;">10%</td> </tr> </tbody> </table>	Procedemento	Instrumento	% cualificación	TRABALLOS	RÚBRICAS	45%	PROBAS	ESCALAS NUMÉRICAS	45%	<i>Feedback</i>	LISTAS CONTROL	10%
Procedemento	Instrumento	% cualificación											
TRABALLOS	RÚBRICAS	45%											
PROBAS	ESCALAS NUMÉRICAS	45%											
<i>Feedback</i>	LISTAS CONTROL	10%											
Cualificación final	<p>O traballo do terceiro trimestre servirá, exclusivamente, para recuperar as avaliacións pendentes ou mellorar a cualificación final. En ningún caso o alumnado poderá verse prexudicado polo traballo desenvolvido de maneira non presencial polo que, as tarefas realizadas ao longo do terceiro trimestre deberán supoñer un valor engadido. *</p> <p>Así pois, no marco da avaliación continua, para a nota final farase a <u>media aritmética das cualificacións obtidas nos dous trimestres</u> do curso completados con</p>												

	<p>normalidade. A esta nota sumarase a nota obtida polas actividades realizadas no terceiro trimestre, no caso de seren satisfactorias (<i>correctamente realizadas, completas, entregadas en tempo e cunha presentación axeitada</i>), segundo a fórmula seguinte. Para superar a materia, o alumnado debe obter unha <u>calificación de 5 ou superior</u>.</p> <p>Cualificación final = nota media (1er - 2° trimestre) + 10% nota 3° trimestre</p> <p>Aquel alumnado que teña <u>avaliacións suspensas</u> poderá recuperalas entregando, correctamente realizadas e no tempo requirido, unha <u>serie de actividades</u> sobre os contidos básicos non superados dos trimestres anteriores. A realización correcta de ditas actividades, xunto a superación de un <u>test ou proba en Moodle</u>, suporá a superación da avaliación. A <u>calificación máxima será de 5</u> por estar baseada nos contidos mínimos e non ser avaliados mediante un exame convencional (presencial). Neste caso, a cualificación final será a media aritmética da cualificación obtida na recuperación do(s) trimestre(s) suspenso(s), máis a nota obtida polas actividades realizadas no terceiro trimestre de xeito satisfactorio.</p>									
<p align="center">Proba extraordinaria de setembro</p>	<p>O alumnado que non supere a materia na avaliación ordinaria, recibirá un plan de reforzo educativo, baseado nos contidos mínimos correspondentes aos dous primeiros trimestres do curso nos que recibiron clase convencional. Este reforzo consistirá nun <u>boletín de actividades</u> que deberán entregar correctamente realizadas. A cualificación destas actividades fará media coa cualificación do <u>exame de recuperación</u> a realizar en setembro (tamén sobre os contidos do 1° e 2° trimestre). Para superar a materia o/a alumno/a deberá obter un mínimo de 5.</p>									
<p align="center">Alumnado de materia pendente</p>	<p>Criterios de avaliación: Mínimos exixibles de Bioloxía e Xeoloxía de 4^oESO (<i>ver Programación</i>).</p> <p>Criterios de cualificación: Recibirá un plan de reforzo educativo, baseado nos contidos mínimos correspondentes ao curso completo. Este reforzo consistirá nun <u>boletín de actividades</u> que deberán entregar correctamente realizadas. A cualificación destas actividades fará media coa cualificación da <u>proba de recuperación</u> a realizar en Moodle en xuño. Para superar a materia o/a alumno/a deberá obter un mínimo de 5.</p> <p>Procedementos e instrumentos de avaliación:</p> <table border="1" data-bbox="507 1621 1410 1823"> <thead> <tr> <th>Procedemento</th> <th>Instrumento</th> <th>% cualificación</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>BOLETÍN DE EJERCICIOS</td> <td>RÚBRICAS</td> <td>50%</td> </tr> <tr> <td>PROBA Moodle</td> <td>ESCALA NUMÉRICA</td> <td>50%</td> </tr> </tbody> </table>	Procedemento	Instrumento	% cualificación	BOLETÍN DE EJERCICIOS	RÚBRICAS	50%	PROBA Moodle	ESCALA NUMÉRICA	50%
Procedemento	Instrumento	% cualificación								
BOLETÍN DE EJERCICIOS	RÚBRICAS	50%								
PROBA Moodle	ESCALA NUMÉRICA	50%								

3. Metodoloxía e actividades do 3º trimestre

Actividades	Realizaranse tarefas de: <ul style="list-style-type: none">- reforzo e recuperación, no caso do alumnado con trimestres suspensos,- repaso, no caso do alumnado aprobado pero con dificultades detectadas,- ampliación, con avaliación de carácter diagnóstico, no caso do alumnado aprobado satisfactoriamente.
Metodoloxía (alumnado con conectividade e sen conectividade)	ALUMNADO CON CONECTIVIDADE <p>O alumnado dispón dunha <i>web</i> ou curso para cada materia na aula virtual ou <i>Moodle</i>. Esta páxina <i>web</i> permite, tanto a alumno como a docente, a comunicación, subir contidos como tarefas ou probas, e avalialos, entre outros. A metodoloxía implementada no 3º trimestre será a seguinte:</p> <p>1) ALUMNADO DE REPASO E AMPLIACIÓN</p> <p>O alumnado aprobado coa media aritmética da nota das dúas primeiras avaliacións realizará tarefas opcionais en <i>Moodle</i> que lle permitirán subir esta nota media ata 1 punto. Estas tarefas e o seu traballo en <i>Moodle</i> articularanse segundo o seguinte esquema:</p> <ul style="list-style-type: none">- <u>Actividades iniciais</u>: lectura do tema correspondente no libro de texto (en papel ou dixital) e realización de mapas conceptuais ou resumos. Ademais, dada a maior capacidade de autoaprendizaxe a este nivel educativo, engádense textos adicionais e <i>PowerPoints</i> expositivos que aprofundan en determinados conceptos.- <u>Actividades de desenvolvemento</u> ou afianzamento e de aplicación dos contidos abordados para que o alumnado os poida xeneralizar ou atribuír a novas situacións comprobando a súa eficacia. Con tal fin, as actividades propostas son: actividades interactivas <i>online</i> como completar esquemas mudos ou táboas, resolver cuestionarios sobre vídeos, analizar datos, imaxes e gráficas, realización de pequenos proxectos de indagación como <i>a historia xeolóxica de certas imaxes e cortes xeolóxicos</i>, ou ler artigos (de prensa e científicos) ou libros. Nas actividades nas que se inclúe a procura de información científica na internet ou noutros medios, o alumnado tamén será guiado coa fin de orientalo no acopio da información concreta e acertada, e na súa reflexión e crítica típicos da tarefa investigadora que conducen a unha aprendizaxe competencial. Ademais, empregaranse actividades de definición de conceptos ("Glosario" de <i>Moodle</i>) coa fin de solucionar un dos maiores problemas para o alumnado na actualidade: as grandes carencias e dificultades nas habilidades lingüísticas e na interrelación da terminoloxía aprendida para explicar conceptos.

	<p>- <u>Actividades de síntese e diagnóstico</u>: como peche de cada unidade, e coa fin de consolidar, repasar e relacionar os contidos abordados, cos restantes da materia, e cos demais temas desta e doutras disciplinas, así como para comparar os coñecementos de partida cos adquiridos, realizaranse, polo xeral, probas en <i>Moodle</i> tipo test.</p> <p>2) ALUMNADO DE REFORZO E RECUPERACIÓN A maiores das tarefas do punto anterior que posibiliten unha subida na nota final (son opcionais), este alumnado recibirá un plan de reforzo educativo, baseado nos contidos mínimos (correspondentes as dúas primeiras avaliacións). Este reforzo consistirá nun <u>boletín de actividades</u> que deberán entregar correctamente realizadas xunto cunha <u>proba de recuperación</u> a realizar en <i>Moodle</i> en xuño.</p> <p>ALUMNADO SEN CONECTIVIDADE</p> <p>Ao alumnado sen conectividade poderá asignárselle un PC do centro ata o remate do curso. Atenderase a particularidade de cada caso, podendo dispoñer de outras canles como o correo electrónico para enviar as tarefas correspondentes, e adaptando ditas tarefas para a súa realización no caderno ou no PC sen conectividade.</p>
Materiais e recursos	<ul style="list-style-type: none"> · Libro de texto ("Bioloxía e Xeoloxía 4º ESO" da editorial Santillana) · Webgrafía diversa (vídeos de <i>YouTube</i>, Proxecto Biosfera, animacións...) · Probas de creación propia en <i>Moodle</i> · Xornais, revistas científicas e textos de divulgación científica para o tratamento e a ampliación de información (dispoñible na rede) · Esquemas mudos, táboas e gráficas para aplicar os contidos traballados · Imaxes ou fotografías para identificación visual de especies · Rúbricas, listas control e escalas de estimación, para o seguimento do proceso

4. Información e publicidade	
Información ao alumnado e ás familias	<p>Para informar ao alumnado empregaranse as seguintes canles:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>Aula virtual do centro ou Moodle</u> (vía Mensaxes con carácter individual ou vía Tema do Foro a nivel grupal) - <u>Correo electrónico ou e-mail</u> (en aqueles casos de alumnado con pouca destreza en <i>Moodle</i>, a petición individual) - <u>Portal Abalar</u> (vía tutor/a do alumnado, con comunicación directa aos pais)
Publicidade	Publicación obrigatoria na páxina web do centro.